

Rozhoduje záporný spor o příslušnost mezi okresním soudem v Českých Budějovicích se strany jedné a okresním soudem jednak ve Velkém Sevljuši, jednak v Rahově na Podkarpatské Rusi se strany druhé, k vyřízení žádosti Anny D-ové, manželky celního deklaranta bytem ve V., o prozatímní opatření donucením manžela Ludvíka D-a ke složení výživného pro nenarozené dítě a výloh porodu k soudu, vyslovil Nejvyšší soud, že příslušným jest okresní soud v Českých Budějovicích.

D ů v o d y:

Manželka žádá, aby její manžel donucen byl složit na soudě jednak výživné na tři měsíce pro manželské dítě ještě nenarozené, jednak výlohy porodu a odvolává se na obdoby §§ 167 a 168 obč. zák. ve znění první novely. Ať jde o opatření ve smyslu uvedených předpisů, tedy o řízení nesporné (viz motivy ve Věstníku min. práv. 1915 str. 553), neb o nějaké prozatímní opatření ve smyslu §§ 378—402 ex. ř., tedy o řízení exekuční, a ať v onom případě pokládá se za místně příslušný obecný soud manželčin nebo manželův, vždy jest k vyřízení žádosti místně i věcně příslušným okresní soud v Českých Budějovicích. Podle obsahu spisů bydlí manželka ve V. u Českých Budějovic a manžel jest trvale exponovaným celním deklarantem ve Vyšoveldě (Valea Visaului) v Rumunsku, a podléhá ředitelství československých státních železnic v Košicích. Své poslední bydliště v historických zemích Československé republiky měl manžel ve V. u Českých Budějovic. Podle §u 69 j. n. ve znění čl. II. čis. 6 zákona ze dne 1. dubna 1921, čis. 161 sb. z. a n. a zákona ze dne 8. června 1923, čis. 123 sb. z. a n. a 19 prosince 1924, čis. 292 sb. z. a n. podržel manžel svůj obecný soud, který měl v historických zemích Československé republiky naposledy. Toto obecné sudiště sdílí podle §u 70 odstavec první j. n. také manželka; mimo to měla by tu manželka také své samostatné obecné sudiště podle §u 70 odstavec druhý a §u 73 odstavec druhý j. n., protože manžel své bydliště v tuzemsku zrušil. Jde-li o prozatímní opatření podle exekučního řádu, žádané před zahájením sporu, platí tu předpis §u 387 odstavec druhý ex. ř. a §u 69 j. n., takže i v tom případě jest okresní soud v Českých Budějovicích obecným soudem tuzemským manžela Ludvíka D-a.

Čis. 4712.

Jednání, přičící se nařízení ze dne 28. listopadu 1919, čis. 644 sb. z. a n., jest nicotným. Jednání, přičící se zákonnému zákazu, jest ničí, třebaže nebyla na zákaz tato sankce zvlášť stanovena.

(Rozh. ze dne 18. února 1925, Rv II 749/24.)

Žalovaný ujednal počátkem října 1920 se žalující vídeňskou bankou, že jí dodá 100.000 Kč za určitý počet rakouských korun. Žaloba, domáhající se na žalovaném zaplacení 100.000 Kč, byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Se stanoviska žalovaného šlo zajisté o opatření rakouské — cizozemské — valuty prodejem československých korun v cizině. Takového opatřování cizozemských valut bylo dle Šu 18 tehdy platného nařízení vlády republiky Československé ze dne 28. listopadu 1919, čís. 644 sb. z. a n. dovoleno jen se svolením Bankovního úřadu, jinými slovy: bez svolení Bankovního úřadu bylo opatřování cizozemských valut prodejem československých korun v cizině zakázáno. Na přestoupení zákazu, ano i na pokus přestupku a spolupůsobení při něm byly v Šu 21 téhož nařízení stanoveny přísné tresty. Poněvadž jest dále zjištěno, že Bankovní úřad nedal žalovanému potřebného svolení, jde o obchod, přičící se zákonnému zakazu, tudíž o obchod dle Šu 879 obč. zák. ničí. Z nicotného obchodu nemohou strany odvoditi žádných důsledků právních, a to ani nároku na plnění, ani nároku na náhradu škody pro neplnění bez ohledu na to, zda nebylo plněno vinou či bez zavinění některé ze stran, což nutno zvláště zdůrazniti proti vývodům dovolatelky. Bankovní úřad ministerstva financí v Praze na soudní dotaz ovšem sdělil, že dle jeho mínění pro platnost obchodu po stránce soukromoprávní není rozhodným, zda obchod odporoval předpisům dotčeného nařízení, poněvadž výslovný opačný předpis byl při redakci nařízení vynechán; opačný názor vedl by také k nejistotě právní v bankovním obchodě, zejména ve styku s cizozemskými firmami, a odporoval by i slušnosti, ježto by byla možnost, aby se strana, pro kterou se obchod během doby stal nevýhodným, odvolávala na přestoupení předpisů onoho nařízení, která jsou ostatně rázu pořádkového (policejního) a aby vymohla si neplatnost obchodu, třebaže sama též přestoupila příslušné předpisy a jest dle nich trestnou. Než vším právem Bankovní úřad dodal, že projevuje svůj názor s výhradou, že právní posuzování věci přísluší soudům. Dovolací soud pak nemůže se spřáteliti s projeveným názorem. Že byla vynechána sankce neplatnosti (nicotnosti), lze vysvětliti také tím, že se vzhledem k jasnému a přesnému doslovu Šu 879 obč. zák. rozuměla sama sebou, a úvahy účelnosti (právní jistoty) a slušnosti musí ustoupiti přesným předpisům zákona. Nesejde na tom, zda prodej československých korun v cizině byl uskutečněn (na burse nebo mimo bursu). Kupní, vlastně směnná smlouva přišla k místu již srovnalou vůlí stran (§§ 1045, 1053, 861 obč. zák.); ostatně byl dle čtvrtého odstavce Šu 21 nařízení ze dne 28. listopadu 1919, čís. 644 sb. z. a n. již pokus přestoupení předpisu Šu 18 trestným a spadal proto pod § 879 obč. zák. Neprávem tedy dovolatelka tvrdí, že se na tento případ nehodí rozhodnutí čís. 1585 sb. n. s. (srv. čís. 2496 téže sbírky). S tohoto právního hlediska nezáleží na tom, zda československé koruny měly zůstat v tuzemsku, či zda měly do Rakouska býti vyvezeny (§ 13 dotč. nař.), neboť ničí byl obchod již proto, že se přičil předpisům Šu 18 devisového nařízení.

Čís. 4713.

Promlčecí lhůta Šu 19 pojišťovacího zákona nevztahuje se na doplacení t. zv. premiového rabatu.